

Sp. zn. 4055/2023/VOP/RM
Č. j. KVOP-44035/2023
Datum 27. listopadu 2023

Vážená paní
A.
Městský úřad Český Krumlov
Kaplická 439
381 01 Český Krumlov

Vážená paní A.,

odpovídám na Váš dotaz k fungování místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství¹ (poplatek). Konkrétně řešíte otázku, zda poplatek podléhá i **vlastník nemovité věci** zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, **který má jako právnická nebo podnikající fyzická osoba sjednání smlouvu o odstraňování odpadu podle zákona o odpadech.**² Setkala jste se totiž s názorem, že v takovém případě se vlastník nedostává vůbec do pozice poplatníka poplatku, a tudíž poplatek platit nemusí.

Odstraňování odpadu v režimu zákona o odpadech automaticky nevyklučuje povinnost platit poplatek za obecní systém odpadového hospodářství. Jedná se o dvě různé povinnosti podléhající různým pravidlům, které mohou v některých případech existovat vedle sebe. Bližší odůvodnění následuje.

Podle **§ 10e zákona o místních poplatcích** je **poplatníkem** i vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba a která je umístěna na území obce. **Předmětem poplatku** je podle **§ 10f zákona o místních poplatcích** **jednotlivá možnost využívat obecní systém odpadového hospodářství**, která je dána i vlastnictvím jednotlivé nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba a která se nachází na území této obce.

Žádné další podmínky pro vznik poplatkové povinnosti u vlastníků nemovitých věcí **zákon nestanoví**. Rovněž v zákoně **není zakotvena možnost vyhnout se** placení místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství tím, že vlastník nemovité věci si **sjednává vlastní režim odstraňování odpadu se svazovou společností**.

O tom, že by snad někteří vlastníci nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci neměli být poplatníky poplatku, **nesvědčí ani důvodová zpráva** k zákonu zavádějícímu nové poplatky za komunální odpad.³ Zde je pouze uvedeno, že nová právní úprava **přejímá vymezení poplatníka** z rušeného poplatku za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů

1 Podle § 10e a následujících zákona č. 565/1990 Sb., zákona o místních poplatcích.

2 Zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech.

3 Novela byla provedena zákonem č. 543/2020 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o odpadech a zákona o výrobcích s ukončenou životností.

(dřívější § 10b) a **rozšiřuje ji** i na právnické osoby, svěřenské fondy, podílové fondy a fondy obhospodařované penzijní společnostmi.

K vymezení předmětu poplatku pak důvodová zpráva naopak výslovně upozorňuje, že v **případě vlastnictví nemovité věci** zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci **není opodstatněné rozlišovat druh právní osobnosti poplatníka**, protože možnost poplatníka využívat obecní systém odpadového hospodářství **se váže na nemovitou věc zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci**. Tato nemovitá věc **může sloužit k bydlení či k rodinné rekreaci**, tedy k činnostem, při kterých vzniká komunální odpad.

Poplatek za obecní systém odpadového hospodářství je poplatkem za samotnou existenci systému nakládání s komunálním odpadem v obci. Jak je dále uvedeno v důvodové zprávě, jednoduchost jeho správy je dána **absencí vazby na skutečnou produkci odpadu**. Poplatkové povinnosti tak podléhají i ti, kdo systém odstraňování komunálního odpadu zavedený obcí nevyužívají, a to ať již proto, že nemovitou věc nevyužívají a odpad zde neprodukuje, nebo proto, že **ji využívají k jiným účelům než bydlení či rekreaci** (typicky pro podnikatelskou činnost).

To, že při určení poplatkové povinnosti **není možné zohlednit faktické užívání stavby a rozhodné je pouze formální kritérium, k jakému účelu byla stavba určena**, aktuálně potvrdil i [Nejvyšší správní soud v rozhodnutí ze dne 19. října 2023, č. j. 9 Afs 195/2023 – 43](#).

Dlouhodobě⁴ upozorňuji na to, že **podnikající fyzická osoba je vedle placení poplatku povinna plnit i povinnosti uložené jí zákonem o odpadech** (zejména v ustanovení § 13 a následujících zákona o odpadech). Mezi ně patří i povinnost mít zajištěno odstraňování odpadu písemnou smlouvou uzavřenou buď se svazovou společností, nebo právě s obcí [podle § 13 odst. 1 písm. e) a § 15 odst. 2 písm. c) zákona o odpadech]. Pokud tedy fyzická osoba jako vlastník nemovité věci zahrnující byt, rodinný dům či stavbu pro rodinnou rekreaci využívá tuto stavbu i pro podnikání, je povinna platit jak poplatek za komunální odpad, tak i mít zajištěno odstraňování odpadu z podnikatelské činnosti podle zákona o odpadech.

Obdobné to je i v případě **právnických osob vlastnících nemovitou věc zahrnující byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci**, ve které není přihlášena žádná fyzická osoba. Pokud je právnická osoba využívá tak, že je poskytuje či pronajímá k bydlení nebo je stavba využívána pro rodinnou rekreaci fyzických osob (tedy k účelu, ke kterému mají primárně sloužit), vzniká zde pouze komunální odpad, pro jehož odstraňování lze využít systém nakládání s komunálním odpadem zavedený obcí. Jiný odpad zde nevzniká, a není proto třeba na jeho odstraňování uzavírat smlouvu podle zákona o odpadech. **Pokud ale právnická osoba využívá tyto nemovité věci k jiným účelům (bez ohledu na to, zda tak činí legálně) – má zde své kanceláře, provozovnu, poskytuje zde ubytovací služby atd., je povinna platit jak poplatek za komunální odpad, tak mít i zajištěno odstraňování odpadu z podnikatelské činnosti podle zákona o odpadech.**

4 Viz například informační leták ke Sdílené ekonomice – ubytovacím službám, str. 8, dostupný z [sdilena-ekonomika-ubytovaci-sluzby.pdf \(ochrance.cz\)](#), nebo aktuálně má odpověď ze dne 13. června 2023, sp. zn. 1552/2023/VOP, dostupná z <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11918>.

Lze tedy shrnout, že **užívá-li vlastník byt, rodinný dům nebo stavbu pro rodinnou rekreaci k jinému účelu než je bydlení či rekreace, nezbavuje jej to povinnosti platit poplatek za obecní systém odpadového hospodářství.** Naopak se tím vystavuje další povinnosti **zajistit odstraňování odpadu vznikající z této činnosti v režimu zákona o odpadech.** Současně se tím vystavuje i **riziku postihu ze strany stavebního úřadu,** odporuje-li užívání stavby jejímu určení a stavebním předpisům. Tato situace je tak pro vlastníka bytu, rodinného domu či stavby pro rodinnou rekreaci v řadě ohledů nevýhodná/riziková. Chce-li vlastník užívat stavbu k jiným účelům než bydlení či rekreaci, měl by věc primárně řešit se stavebním úřadem a požádat jej o změnu účelu užívání stavby (přichází-li to pro danou stavbu v úvahu).

Vážená paní A., závěrem bych rád upozornil, že odpovědnost za správné stanovení poplatku leží na správci poplatku. S konečnou platností může spor o poplatkovou povinnost rozhodnout pouze soud. Věřím však, že Vám i tak moje stanovisko k výkladu právních předpisů pomůže.

S pozdravem

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv
(podepsáno elektronicky)